

Pečnaka iz Teharij, bil je dolga leta v rokah strastnega nasprotnika Slovencev, gosp. Lutza. Od njega pa je kupil mlin naš dični g. Majdič, in tako so delavci, kateri so morali voliti prej z Nemci, se osvobodili. Kopačev mlin pa je bil do leta 1869. svojina g. Antona Premšaka. Tedaj ga je prevzel po njegovi smrti sin Ignac, katerega pa je zadel konkurz. Leta 1873. cenilo se je celo posestvo na 45.100 gld. Po konkurzu kupila ga je gospa Marija Premšak, mati Ignaca. Ta gospa je vrla Slovenka in vzgledna, pravična ženska. Mnogo žalosti je morala že prestati zaradi sinov, posebno Martina, kateri je posebno zaslovel vsled dopisov v »Vahtarci«. Bati se je bilo torej, da pride ta mlin po smrti vrle Slovenke v v nemške ali nemčurske roke. To pa je preprečila gospa sama in prodala mlin gospodu Majdiču dne 29. aprila t. l. za 20.100 gld. Obdržala si je pa večino posestva. Bog daj vrli gospoj še mnogo brezskrbnih let, gospodu kupcu pa tudi obilo sreče!

S Slatine. (Distriktni zdravnik). Nedavno je bilo za naš okraj razpisano mesto distriktnega zdravnika. Zahtevalo se je med drugim tudi znanje obojnega deželnega jezika. Ker je stalna plača precej visoka in znaša na leto okoli 1000 gld., ker je vrhu tega Slatina kaj lep in romantičen kraj in ker je po leti tudi pri gostih pričakovati mnogo zaslužka, upati je bilo, da se zglesi veliko prošnjikov za to mesto. In zglosilo se jih je osem, nekaj Nemcev, nekaj pa Čehov in Poljakov, med temi eden jud in eden protestant; pa čemur se je čudom čuditi, nobeden Slovenec. Distriktni odbor se je odločil za Čeha dr. Lindnerja, ki se je zavezal, v teku enega leta naučiti se slovenskega jezika.

Izpred Svetih gor. (Zapodili so jo dol!) Kdo pa in kaj? Le poslušajte! Prišel je veseli mesec majnik, mesec Marijin. Kako preblaženo Devico letos zopet verniki častijo? Pogledam dol v Čehovec. Zapazim lep Marijin slavalok, delo slovenskih Marijinih častilcev, zraven pa je visela slovenska zastava. Kaj se pa zgodi? Čehovski »Nemci« tega niso mogli trpeti in vrgli so zastavo dol. — Če vi, po sili Nemci, kaj tacega pri nas ne trpite, pri nas Slovencih in Marijinih častilcih, pa poberite svoja sila in kopita, ter »odvandrajte« tja, kjer vlada duh Bismarkov in se Martin Luter časti! Sicer pa še na svidenje!

Iz Celja. (Kat. podporno društvo) je zborovalo dne 3. maja v dvorani pri »Zamorcu«. Prečastiti g. opat Fr. Ogradi kot predsednik tega društva pozdravi navzoče ter jih navdušuje, naj bi bili zvesti podporniki tega društva, kojega blagi namen je, po neutrudljivih čč. šol. sestrah podučevati in krščansko vzgojevati nežno dekliško mladino celjske fare. Kadar g. blagajnik podpornike pretečenega leta prebere in o denarnih zadevah društva sporoči, se oglasi še neki gospod ter v jedrnatih besedah dokaže potrebnost dobre šole, poudarjajoč uzorno dekliško šolo čč. š. sester. S svojim letnim zborovanjem je priredilo društvo tudi tombolo, katera se je, hvala Bogu, dobro obnesla, kajti zabeležiti ima 140 gld. čistega dobička. Hvala vsem dobrotnikom, udeležencem in posebej še sodelujočim pevcem celjske čitalnice! — Za srečke so uplačali p. n. gg.: Naprudnik, deficijent, 42 gld.; Fr. Hrastelj, župnik, 20 gld.; Fr. Črnšek, kaplan, Fr. Ferk, župnik, Jak. Kolednik, župnik, Fr. Cerjak, kaplan, dr. J. Lipold, župnik, po 10 gld.; Jak. Meško, kanonik, Karol Kumer, kaplan, dr. Dečko, odvetnik, dr. Fr. Mayer, po 5 gld.; dr. Brenčič, odvetnik, 3 gld.; Fr. Goligranc z. mojster, L. Baš, notar, J. Supanc, posestnik, Ostrožnik, po 2 gld.; A. Dimnik, M. Stradar, g. Nolli, Jaklič, A. Sailer, J. Radej, Ploy, Murn, A. Jezernik, M. Požar, po 1 gld.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se v nedeljo s cesarico vrnili iz Budapešte. — Poslanska zbornica je tudi v tretjem branju vsprejela Badenijevo volilno preosnovo. Pred glasovanjem so vsi slovenski poslanci zapustili zbornico razun obeh goriških. V ponedeljek pa je zbornica zopet začela obravnavati davčno preosnovo. — Dne 12. maja je bil na Dunaju velikanski shod, na katerem sta govorila princ Liechtenstein in dr. Lueger, ker Schönerejanci vedno hočejo delati zgago med združenimi kristijani.

Češko. Oni dan je bila v Budejevicah državno-zborska dopolnina volitev veleposestva. Izmed 93 veleposestnikov jih je prišlo volit osem, ki so izvolili svojega »zastopnika«. Res, čudna je volilna postava!

Štajarsko. Hrvaški vseučiliščniki v Gradcu so poslali belograjskim dijakom, ki so zažgali madjarsko zastavo, brzojavno pohvalo; toda v Budapešti so telegram zaplenili. — Tržaški »Edinosti« se poroča, da se nekateri slovenski velikošolci v Gradcu kaj radi dvobojujejo. Sila žalostno in pregrešno!

Koroško. Svetli cesar so potrdili postavbo o ustanovitvi mestne hranilnice v Celovcu. — Dne 3. maja je bil v Velikovcu umeščen č. g. dekan Janez Wieser, navdušen Slovenec, katerega so pa Nemci pozdravili s »frankfurtarcami«. Nemčurska nespamet!

Kranjsko. Danes teden je bil ljubljanskim županom izvoljem g. Ivan Hribar, ravnatelj banke »Slavije«. Bog daj Ljubljani obilo sreče tudi pod novim županom! — V Ljubljani se snuje novo stavbinsko društvo »Dom delavskih stanov«, da se za delavce priredé cenejša stanovanja.

Primorsko. »Hôtela Suda« v Gorici, kjer je dr. Lueger o Veliki noči stanoval, se zdaj izogibajo židje. — V Trstu so oni dan imeli isterski lahonski deželni poslanci posvetovanje zaradi premeščenja poreškega deželnega zbora v Pulj. Vsi so zoper to. — »Zaveza slov. učiteljskih društev« priredi letos o binokških glavni zbor v Opatiji.

Ogersko. Obisk madjarske razstave ni posebno izvrsten, dasi imajo razni uradniki vožnjo zastonj. — V nedeljo je bilo več shodov v Budapešti, kjer so zahtevali občno volilno pravico. Med redarji in socialisti pa je prišlo do pretepa; 20 je bilo ranjenih. — Krščanska ljudska stranka priredi danes velik shod v Št. Martinu in pa v Apatinu.

Vnanje države.

Rin. Južnoameriški državi Chile in Argentinja sta imeli radi meje dolgoleten prepir, ki pa je ponehal vsled modrega posredovanja sv. očeta. Te dni sta imenovani vladi papeža zato zahvalili. Torej tudi v Ameriki veliko premore papeževa beseda.

Italijansko. Finančni minister vzame na posodo 140 milijonov ne pri bogatih židih, ampak pri ljudstvu. Za državna dolžna pisma se je oglasilo sila veliko ljudij, bojda za dvaindvajsetkrat več, nego je treba.

Nemško. V Frankobrodu ob Meni, kjer se je sklenil leta 1871. mir med Nemci in Francozi, so v nedeljo vpricho cesarja in cesarice odkrili spomenik staremu Viljemu.

Rusko. Ob carjevem kronanju v Moskvi bode mesto za vsako vero in narodnost. Edini, ki so izključeni, so židje, kojih je v Rusiji 5 milijonov. Rusi pač boljše poznajo žide, kakor pa madjarski liberalci.

Bolgarsko. Oni dan se je vrnil knez Ferdinand s potovanja. Na Dunaju se nič ni mudil, pač pa je bil

v Belem gradu pri obedu kralja Aleksandra. Znamenje, da so si Srbi in Bolgari zopet dobri prijatelji.

Srbsko. Zaradi nove ustave so se dolgo kujali radikalci. Nedavno pa so se pomirili, in vsled tega so liberalci in radikalci privolili, da posebna komisija izdela načrt nove ustave. — Bivši kralj Milan pojde baje v Ameriko, da med ondotnimi bogatini poišče nevesto za sina Aleksandra.

Afrika. General Baldissera je došel v Adigrat, da osvobodi tamošnje italijansko posadko. Gotovo je mazal Abesincem z milijoni, kakor se je nedavno zgodilo pri Kasali, da gre vse lepo gladko.

Amerika. Na Kubi je španski general Weyler obsodil pet ujetih ustašev na smrt. Ker so pa med temi trije Američani, bode bržčas general moral odjenujati, sicer nastane razpor med Španijo in severno-amerškimi združenimi državami, kar pa Španiji nikakor ne bo ljubo.

Za poduk in kratek čas.

Nevednost, najdražja stvar v deželi.

(Slika; načrtal — ski.)

(Dalje.)

Od denarja, sprejetega za kmetijo, je po poplajanju dolgovi le malo ostalo, pač pa je ostal pohlep po zavživanju. Toda kakor za pustom sledi post, tako je bilo tudi tukaj. Izgovorjene zemlje za prevzitek je bilo sicer dovolj, da so redili dve kravici ter se za silo preživili, toda treba jo je bilo pridno obdelovati. Za to pa je vsem primanjkovalo vstrajnosti in volje. Kmalu so tudi začutili, kako se odvrtačajo od njih davni, navidezno dobri prijatelji, ki so imeli od njih zapravljivosti največ dobička; kako je zginilo prejšnje zaupanje ter jim je vse potrebno bilo treba plačevati z gotovim denarjem. Tega pa je kmalu zmanjkalo, in predno je preteklo leto, vladala je v njihovi koči že prava revščina.

Žena si je še kako tako pomagala, prodávajoč za slepo ceno poprej drago kupljeno obleko, katere je imela več nego preveč. Mož pa je obdeloval polje, redil kravici ter hodil na dnino. Kaka prememba! Poprej bogat gospodar, pred katerim se je vsakdo odkrival, sedaj pa revni dninar, ki, dasiravno krepak in močan, moral se je še le urediti v delu. Najljubše opravilo pa mu je bilo skladanje desek v »kašte« pri žagah, pri čemur je zaslužil po 10 kr. od sto desek, torej nekoliko več, nego si je pri tem razdril obleke. Ker je vsak pridobljen novčič bilo treba obrniti za živež, poprejšnja obleka pa mu je tudi kmalu pošla, ni moglo biti drugače, da je jel hoditi mož naokrog capast in raztrgan, da kmalu ni glesal obleke, da bi mogel zahajati v cerkev. Sreča samo, da ni bil privajen tobaka, sicer bi bila radi teh postranskih stroškov njih revščina še dokaj večja.

To, kar je sledilo sedaj, vam je pa bržkone že tako znano, saj ste to lahko sami videli, ker ste se ob tem času naselili v tem kraju. Starejši otroci, bolj ko so prihajali v leta, večjo mržnjo so kazali do svojih starišev. Mlajši so morali tudi po vrsti drug za drugim iti služiti in tu so takoj zvedeli od ljudij in tudi od svojih starejših bratov in sester, da sta jim te »dobrote« kriva oče in mati. Kaki občutki so se jim pri tem vzbujali v srcu namesto ljubezni do starišev, tega mi ni treba praviti, saj si to lahko domislite sami! Bridkost in kes sta starega Smrekarja tako gulila, da se je postaral na telesu v enem samem letu za kakih deset let ter sčasoma komaj še vlekel noge za seboj. Toda to je bil še le začetek, kar je sledilo pozneje, bilo je še dokaj hujše.

Ko sta nova, in kakor so rekli ljudje, »prisiljena« prevžitkarja jela v kaki potrebi trkati na vrata svojih sosedov, proseč pomoči, so ju ti navadno odklanjali drug za drugim. »Kaj?« rekli so ljudje, »takim bomo dajali miloščino, ki so imeli sami toliko, da bi jo lahko oni delili drugim, ki so po nesreči prišli v revščino? Poprej niso poznali drugega, nego zapravljanje in zavživanje, naj se pa postijo nekoliko sedaj!« Ni bilo torej nikako čudo, da so morali sedaj včasih zelo stradati, ker pri sosedih jih je namesto pomilovanja in pomoči čakal le posmeh. Rada bi se bila izgovarjala ter sklicavala na to, da sta tudi ona pomagala revežem, dokler sta še sama kaj imela, toda izprašujoč svojo vest, sta se prepričala, da razun svojemu telesu nista storila nikomur nič dobrega, saj toliko ne, da bi mogla sedaj zahtevati kakega povračila. O, kako bi bila rada sedaj to popravila, toda bilo je — prepozno.

Tako so pretekli tedni, meseci in leta brez vsakega upanja, da se jim polajša kedaj neblaga osoda. Celo otroci, ki so prišli v dobre službe, niso donášali starima kruha s takim veseljem, kakor ga donášajo starišem otroci revežev, ker jih k temu ni priganjal čut hvaležnosti. Pač pa je večkrat, zlasti kadar so bili nekoliko vinjeni, ušla temu ali onemu iz ust čez stariše robata kletev. Vrhu tega pa je nastal še prepir med njima samima, ki je pomagal ogreniti to, kar ni mogla izvršiti osoda. Žena, ki se je vedno izogibala delu ter zaradi tega ostala dalje mlada in krepka, jela je sovražiti in prezirati moža, jela ga ločiti pri mizi, tožiti pri ljudeh, in že poprej prezirani prevžitkar je postal radi tega še večji revež. Toda voljno in potrpežljivo je nosil svoj križ, ker je menda spoznal, da mu ga je poslal Bog za pokoro.

V to pusto in neznosno življenje pa je vendar še enkrat zasvetila zvezdica sreče, ki pa je kmalu zopet utrnula. Žena je imela na svojem prejšnjem domu sestro, kateri se je bližal konec življenja, ki pa je bila, kakor so govorili, še vedno bogata, a sorodnikov ni imela skoro nič. Pa je pozvala našo prevžitkarico k sebi, češ, da naj ji streže v boleznih, za katero dobroto dobi za njo precejšnjo doto. Šla je torej in ji stregla do smrti, ki se ni mudila predolgo, na kar je podedovala po sestri nad dva tisočaka gotovega denarja. Vsakdo je pričakoval, da si zdaj revna prevžitkarja opomoreta s tem denarjem. Toda kmalu se je izvedelo, da mož ni dobil od tega denarja prav ničesar, žena pa je tako ravnala z njim, da ga je v treh letih zapravila do poslednjega krajcarja. Nosila se je zopet kakor kaka premožna gospodinja; poprej shušjano telo se ji je zopet zredilo in mlajši hčerki je odštela celo nekaj dote, ko se je ta omožila na tuje. Toda po treh letih, kakor sem rekla, ni bilo po teh denarjih ni duha ni sluha, in ljudje, ki so videli, kako zna zapravljati žena, so jo kar spodili, ko jim je jela tožiti moža, češ, da je on zakrivil, da sta prišla ob posestvo. (Konec prih.)

Smešnica. Učitelj: »Katerega spola je mačka?« — Šolarca: »Moškega!« — Učitelj: »Kako pa to?« — Šolarca: »Zato, ker ima brke!«

Razne stvari.

Domače. (Potrjena postava). Svetli cesar so potrdili sklep deželnega zbora štajarskega gledé na prodajo vrednostnih papirjev deželnega glavniskega premoženja v delno pokritje stroškov za dozidave in prezidave pri deželni poljedelski šoli v Grottenhofu v znesku 22.000 gl.